

Verwarmingssector doet het goed, maar is bezorgd over de trage energietransitie en de omschakeling van oudere appartementsgebouwen

De verkoop van energiezuinige verwarmingstoestellen en -installaties zoals condensatieketels op gas en warmtepompen blijft jaar na jaar stijgen. Maar toch is ATTB, de Belgische vereniging van leveranciers van verwarmingsmateriaal, niet helemaal tevreden. Van een echte energietransitie is nog steeds geen sprake – van een groene taxshift horen we zelfs niets meer – , en er zijn wat problemen bij het vernieuwen van de verwarmingsinstallaties in oudere appartementsgebouwen, die massaal aan renovatie toe zijn. Problemen waarvoor nochtans perfecte en veilige oplossingen bestaan.

Verkoop: de tendens van de vorige jaren zet zich door

Al enkele jaren vertoont de verkoop van verwarmingsinstallaties in ons land dezelfde tendens. De populariteit van verwarmingsketels op gas (+ 6%) en van alle types warmtepompen (+ 30%) gaat duidelijk in stijgende lijn. Ook warmtepompboilers (+ 50%) kennen een mooie groei, hoewel ze nog steeds maar een beperkt marktaandeel hebben (± 10%). Thermische zonnecollectoren (zonneboilers) doen het minder goed (- 6%).

ATTB is dus zeker niet ontevreden, maar moet alweer vaststellen dat meer dan de helft van onze landgenoten nog steeds verwarmt met een verouderde ketel.

ATTB pleit voor een geleidelijke energietransitie met een groene taxshift

Al in 2017 werd door onze overheden een groene taxshift voorgesteld: door meer belastingen te heffen op fossiele brandstoffen en minder op elektriciteit, moest het gebruik van dit laatste aantrekkelijker worden. De hoge lasten op elektriciteit hebben immers tot gevolg dat bepaalde toepassingen van hernieuwbare energie, bijvoorbeeld warmtepompen, nog altijd een veel te klein marktaandeel hebben. Nochtans zijn die veruit het meest aangewezen om de uitstoot van CO₂ als gevolg van verwarming te reduceren.

ATTB hoopt dat de nieuwe federale regering eindelijk serieus werk maakt van een taxshift, die in de eerste plaats een vermindering van de CO₂-uitstoot als doel moet hebben. Een lastenverschuiving van elektriciteit naar fossiele energie moet wel voldoende rekening houden met de consumenten, en dus geleidelijk aan gebeuren én worden ondersteund door financiële en fiscale maatregelen.

De verwarmingsinstallatie van duizenden appartementsgebouwen moet vernieuwd worden

Talrijke grote appartementsgebouwen in onze steden en aan de kust zijn dringend aan renovatie toe. Sinds dit jaar moeten de daken van die gebouwen geïsoleerd zijn, maar daar houdt het natuurlijk niet mee op. Ook

de verwarmingsinstallatie moet in de meeste gevallen vernieuwd worden. Maar zowel de 'Wet op de Mede-eigendom' als het feit dat niet alle syndici op de hoogte zijn van de nieuwste mogelijkheden ter zake, zorgen hierbij voor problemen.

Doordat er veel verschillende types van gemeenschappelijke schoorstenen of rookgasafvoerkanalen in appartementsgebouwen bestaan, moet ieder gebouw vooraf onderzocht worden door een vakman. Maar voor iedere situatie is er een veilige technische oplossing mogelijk. De markt beschikt over alle nodige specifieke aangepaste verwarmings-, schouw- en renovatietechnieken, zodat condensatieketels of andere energiezuinige verwarmingsinstallaties probleemloos op de schouwen of rookkanalen aangesloten kunnen worden. De overschakeling op energiezuinige

verwarmingsinstallatie zal enige kosten voor de mede-eigenaars met zich meebrengen, waardoor beslissingen ter zake moeilijk liggen en misschien uitgesteld worden. ATTB meent dat de overheid hiervoor een regelgevend kader met een vaste uitstapdatum moet opstellen. Ze roept tegelijk die overheid zelf op om de renovatie van eigen gebouwen te versnellen en ook daar energie-efficiënte verwarmingstechnieken te introduceren.

Zijn onze doelstellingen tegen 2050 wel haalbaar?

Tegen 2050 moeten alle woningen in België een A-label hebben, dat wil zeggen: even energiezuinig zijn als een nieuwbouw die vandaag wordt gebouwd. In principe zou de renovatiegraad in ons land moeten stijgen van 1% naar 3%. Dat doel is waarschijnlijk moeilijk haalbaar.

De aankoop van een woning en een grondige energetische renovatie ervan zijn financieel niet voor iedereen haalbaar. Bovendien, en dat wordt vaak vergeten, zijn er veel te weinig geschoolde vaklui om die werken uit te voeren. Het ziet er ook niet naar uit dat dit in de nabije toekomst zal verbeteren.

We kunnen best in eerste instantie focussen op die woningen waar de grootste winsten te halen zijn: oudere, slecht geïsoleerde, vrijstaande viergevelwoningen.

Verder kijken dan elektriciteit, focussen op innovatie

De elektrificatie van de verwarmingsmarkt neemt toe, maar de hele energieproblematiek van de volgende jaren zal nooit via uitsluitend elektrische toepassingen opgelost kunnen worden. Er zijn wel andere innovatieve toepassingen van energieproductie beschikbaar en/of op komst, zoals warmtekrachtkoppeling, biomethaan, synthetisch methaan op basis van waterstof en gas, synthetisch gas, brandstofceltechnologie en wellicht vooral waterstof. Vlaanderen wil en kan een voorloper zijn op al deze terreinen.

Verwarmen met stookolie wordt ontmoedigd, maar aardgas zal nog niet zo snel verdwijnen, zeker niet als al onze kerncentrales in 2025 effectief zouden sluiten. Aardgas is immers de aangewezen energiebron om op een snelle en betaalbare manier stookolie te vervangen. Daarnaast bestaan er mogelijkheden om gas te verduurzamen, bijvoorbeeld door de toevoeging van 'groen' gas.

Ook de brandstofceltechnologie is een efficiënte methode om gas te gebruiken. Dat is een verbeterd soort van warmtekrachtkoppeling die via een elektrochemisch proces warmte én elektriciteit opwekt. Installaties op aardgas zullen later ook aangesloten kunnen worden op systemen op waterstof. En aangezien waterstof volgens velen de brandstof is van de toekomst...

Voor nieuwbouw is de toekomst aan collectieve stookplaatsen, warmtenetten, warmtezoningsplannen enzovoort. De agglomeraties in Vlaanderen bijvoorbeeld zijn goed geschikt voor district heating. Onze beruchte lintbebouwing dan weer niet.

Over ATTB

ATTB - de Associatie voor de Thermische Technieken in België - profileert zich als informatie- en vertegenwoordigingsplatform voor haar sector bij de overheden en de bouwsector in het algemeen. De associatie werd in 1973 opgestart, telt een vijftigtal leden, vertegenwoordigt meer dan 100 merken en 95% van de sector van verwarmingsketels in België, 85% van branders, 85% van geothermische warmtepompen, 80% van de lucht-waterwarmtepompen en 80% van de zonneboilers.